

คำนำ

แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ รายวิชาคณิตศาสตร์เพิ่มเติม 7 (ค33207) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง ลิมิตและอนุพันธ์ของฟังก์ชัน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยการเรียนรู้เรื่อง แคลคูลัสเบื้องต้น ประกอบด้วยแบบฝึกทักษะทั้งหมด 10 เล่ม ดังนี้

- เล่ม 1 ลิมิตของฟังก์ชัน
- เล่ม 2 ทฤษฎีบทเกี่ยวกับลิมิตของฟังก์ชัน
- เล่ม 3 ความต่อเนื่องของฟังก์ชัน
- เล่ม 4 อัตราการเปลี่ยนแปลง
- เล่ม 5 อนุพันธ์ของฟังก์ชัน
- เล่ม 6 การหาอนุพันธ์ของฟังก์ชันโดยใช้สูตร
- เล่ม 7 การหาอนุพันธ์ของฟังก์ชันประกอบ
- เล่ม 8 ความชันของเส้นโค้ง
- เล่ม 9 อนุพันธ์อันดับสูง
- เล่ม 10 การประยุกต์ของอนุพันธ์

โดยในแบบฝึกทักษะแต่ละเล่ม ประกอบด้วยผลการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่ครอบคลุมทั้งด้านความรู้ ด้านทักษะกระบวนการและด้านคุณลักษณะ ซึ่งกิจกรรมของแบบฝึกทักษะแต่ละเล่มเสร็จสมบูรณ์ในตัวเอง ผู้เรียนสามารถใช้ได้ด้วยตนเอง

สำหรับแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เล่ม 3 ความต่อเนื่องของฟังก์ชัน จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประกอบแผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6-8 เรื่อง ความต่อเนื่องของฟังก์ชัน มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ นักเรียนสามารถบอกได้ว่าฟังก์ชันที่กำหนดให้เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องหรือไม่ อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการปฏิรูปกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมผู้เรียนได้ฝึกทักษะทางคณิตศาสตร์และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง อันจะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหามากยิ่งขึ้น เกิดความคงทนในการเรียนรู้และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่าแบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์เล่มนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ การค้นคว้าหาความรู้ของนักเรียนและเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจ เพื่อนครูและวงการศึกษต่อไป

พนารัตน์ รอดภัย

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
คำแนะนำในการใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์สำหรับครูผู้สอน	ค
คำแนะนำในการใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์สำหรับผู้เรียน	ง
ผลการเรียนรู้	จ
จุดประสงค์การเรียนรู้	จ
สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน	จ
ลำดับขั้นตอนการใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์สำหรับผู้เรียน	ฉ
สาระสำคัญ	ช
แบบทดสอบก่อนเรียน	1
กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน	4
ยังจำได้ไหม	5
ใบความรู้ 3.1 ความต่อเนื่องของฟังก์ชัน	6
แบบฝึกทักษะ 3.1	12
ใบความรู้ 3.2 ความต่อเนื่องของฟังก์ชัน (ต่อ)	22
แบบฝึกทักษะ 3.2	24
ใบความรู้ที่ 3.3 ความต่อเนื่องบนช่วงของฟังก์ชัน	29
แบบฝึกทักษะที่ 3.3	33
แบบทดสอบหลังเรียน	38
กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน	41
แบบบันทึกคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน □	42
แบบบันทึกความก้าวหน้าของแบบฝึกทักษะ	43
บรรณานุกรม	44
ภาคผนวก	46
เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน	47
เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน	48
เฉลยแบบฝึกทักษะ 3.1	49
เฉลยแบบฝึกทักษะ 3.2	57
เฉลยแบบฝึกทักษะ 3.3	61

คำแนะนำในการใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ สำหรับครูผู้สอน

1. ศึกษาแผนการจัดการเรียนรู้และการใช้แบบฝึกทักษะ
2. ศึกษาและทำความเข้าใจเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้และการดำเนินการสอน เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นไปตามลำดับขั้นตอน
3. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน
4. ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้
5. ให้คำแนะนำและความช่วยเหลือแก่นักเรียนเมื่อมีปัญหา ตามความเหมาะสมกับความสามารถและศักยภาพของนักเรียนที่แตกต่างกัน
6. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน
7. แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์เล่มนี้ใช้เวลาในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 3 ชั่วโมง

คำแนะนำในการใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ สำหรับผู้เรียน

1. ศึกษาการใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์
2. ศึกษาจุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อให้ทราบว่านักเรียนต้องรู้และปฏิบัติสิ่งใดบ้างหลังจากจบบทเรียนแล้ว
3. ทำแบบทดสอบก่อนเรียนเพื่อตรวจสอบความรู้เดิมในเรื่องที่เรียน จากนั้นตรวจคำตอบจากเฉลยในภาคผนวกท้ายเล่มและบันทึกคะแนน
4. ศึกษาเนื้อหาและตัวอย่างให้เข้าใจ แล้วทำแบบฝึกทักษะตามลำดับขั้นตอน
5. หากไม่เข้าใจหรือมีปัญหา นักเรียนสามารถปรึกษาและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้
6. ทำแบบทดสอบหลังเรียนแล้วตรวจคำตอบจากเฉลยในภาคผนวกท้ายเล่มและบันทึกคะแนน แล้วเปรียบเทียบกับคะแนนทดสอบก่อนเรียน
7. หากยังมีข้อสงสัยและไม่เข้าใจให้กลับไปทบทวนบทเรียนจากแบบฝึกทักษะอีกครั้ง
8. นักเรียนควรซื่อสัตย์ต่อตนเอง โดยไม่เปิดดูเฉลยระหว่างศึกษาแบบฝึกทักษะ เพื่อนักเรียนจะได้พัฒนาการเรียนรู้ของตนเองอย่างเต็มความสามารถ

ผลการเรียนรู้

บอกได้ว่าฟังก์ชันที่กำหนดให้เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องหรือไม่

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

1. บอกได้ว่าฟังก์ชันที่กำหนดให้เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = a$ หรือไม่
2. เมื่อกำหนดฟังก์ชันต่อเนื่องให้ สามารถหาค่าของฟังก์ชัน ณ จุดที่กำหนดให้ได้
3. บอกได้ว่าฟังก์ชันใด ๆ ต่อเนื่องบนช่วงที่กำหนดให้หรือไม่

ด้านทักษะกระบวนการ

1. การแก้ปัญหา
2. การให้เหตุผล
3. การสื่อสาร การสื่อความหมายทางคณิตศาสตร์และการนำเสนอ

ด้านคุณลักษณะ

1. มีความซื่อสัตย์ สุจริต
2. มีวินัย
3. ใฝ่เรียนรู้
4. มุ่งมั่นในการทำงาน

สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

1. ความสามารถในการสื่อสาร
2. ความสามารถในการคิด
3. ความสามารถในการแก้ปัญหา

ลำดับขั้นตอนการใช้แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์สำหรับผู้เรียน

สาระสำคัญ

ถ้า $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = f(a)$ และกราฟของฟังก์ชันไม่ขาดตอนที่ $x = a$

ในลักษณะเช่นนี้เรียกฟังก์ชัน f ว่าเป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = a$

ให้ f เป็นฟังก์ชันซึ่งนิยามบนช่วงเปิด (a, b) และ $c \in (a, b)$ จะกล่าวว่า f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = c$ ก็ต่อเมื่อ

1. $f(c)$ หาค่าได้

2. $\lim_{x \rightarrow c} f(x)$ หาค่าได้

และ 3. $f(c) = \lim_{x \rightarrow c} f(x)$

แบบทดสอบก่อนเรียน

รายวิชาคณิตศาสตร์เพิ่มเติม 7 (ค33207)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง ลิมิตและอนุพันธ์ของฟังก์ชัน

เล่ม 3 ความต่อเนื่องของฟังก์ชัน

*****

คำชี้แจง 1. แบบทดสอบชุดนี้มีทั้งหมด 10 ข้อ ใช้เวลา 15 นาที

2. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ลงในช่องตัวเลือกในกระดาษคำตอบที่เห็นว่าถูกต้องที่สุด

*****

1. ถ้าฟังก์ชัน f ต่อเนื่องที่ $x = c$ แล้ว ข้อใดถูกต้อง

1. $f(c)$ หาค่าได้

2. $\lim_{x \rightarrow c} f(x)$ หาค่าได้

3. $f(c) = \lim_{x \rightarrow c} f(x)$

ก. ข้อ 1 และ ข้อ 2 ถูก

ข. ข้อ 1 และข้อ 3 ถูก

ค. ข้อ 2 และข้อ 3 ถูก

ง. ข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 3 ถูก

2. ถ้า $f(x) = 3x - 4$ ข้อใดถูกต้อง

ก. f ต่อเนื่องที่ $x = 2$ แต่ไม่ต่อเนื่องที่ $x = -2$

ข. f ต่อเนื่องที่ $x = -2$ แต่ไม่ต่อเนื่องที่ $x = 2$

ค. f ต่อเนื่องที่ $x = 2$ และ $x = -2$

ง. f ไม่ต่อเนื่องที่ $x = 2$ และ $x = -2$

3. ถ้า $f(x) = \begin{cases} \frac{x^2 - 1}{x - 1} & ; x \neq 1 \\ 4 & ; x = 1 \end{cases}$ ข้อความใดกล่าวถูกต้อง

1. $\lim_{x \rightarrow 1} f(x)$ หาค่าได้

2. $f(1)$ หาค่าได้

3. f ต่อเนื่องที่ $x = 1$

ก. ข้อ 1 และ ข้อ 2 ถูก

ข. ข้อ 1 และข้อ 3 ถูก

ค. ข้อ 2 และข้อ 3 ถูก

ง. ข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 3 ถูก

4. $f(x) = \frac{x-1}{x^2+x}$ ต่อเนื่องที่จุดใด

ก. $x = -1$

ค. $x = 1$

ข. $x = 0$

ง. ถูกทั้งข้อ ก และข้อ ข

5. $f(x) = \frac{-x^2}{2x+4}$ ไม่ต่อเนื่องที่จุดใด

ก. $x = -2$

ค. $x = 0$

ข. $x = -1$

ง. $x = 2$

6. ถ้า $f(x) = \begin{cases} \frac{x^2-x}{2x} & ; x \neq 0 \\ k & ; x = 0 \end{cases}$

ค่า k ที่ทำให้ $f(x)$ เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องบนช่วง $(-\infty, \infty)$ คือข้อใด

ก. $-\frac{1}{4}$

ค. $\frac{1}{4}$

ข. $-\frac{1}{2}$

ง. $\frac{1}{2}$

7. ถ้า $f(x) = \begin{cases} \frac{1}{3x+1} & ; 0 < x < 1 \\ 1 & ; x = 1 \\ \frac{2-\sqrt{5-x}}{x-1} & ; x > 1 \end{cases}$ ข้อใดถูกต้อง

ก. f ต่อเนื่องที่ $x = 1$ แต่ไม่ต่อเนื่องที่ $x = 3$

ข. f ต่อเนื่องที่ $x = 1$ และ $x = 3$

ค. f ไม่ต่อเนื่องที่ $x = 1$ แต่ต่อเนื่องที่ $x = 3$

ง. f ไม่ต่อเนื่องที่ $x = 1$ และ $x = 3$

กระดาษคำตอบแบบทดสอบก่อนเรียน

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

ยังจำได้ไหม

คำตอบข้อหนึ่ง -1

เราบทวนการหาขีดจำกัดของฟังก์ชันโดยใช้ทฤษฎีบทกันดีกว่า

ได้สิ ตั้งคำถามมาเลย

ข้อหนึ่ง $\lim_{x \rightarrow 1} (x^2 + 3x - 5)$ มีค่าเท่าไร

ข้อสอง $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^2 - 1}{x - 1}$ มีค่าเท่าไร

ข้อหนึ่ง.....

.....

.....

.....

ข้อสอง.....

.....

.....

.....

.....

คำตอบข้อสอง 2

ใบความรู้ 3.1

ความต่อเนื่องของฟังก์ชัน

บทนิยาม ให้ f เป็นฟังก์ชันซึ่งนิยามบนช่วงเปิด (a, b) และ $c \in (a, b)$
จะกล่าวว่า f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = c$ ก็ต่อเมื่อ

1. $f(c)$ หาค่าได้
2. $\lim_{x \rightarrow c} f(x)$ หาค่าได้
- และ 3. $f(c) = \lim_{x \rightarrow c} f(x)$

หมายเหตุ จากบทนิยามข้างต้น ถ้าฟังก์ชัน f ขาดสมบัติข้อใดข้อหนึ่งแล้ว ฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันไม่ต่อเนื่องที่ $x = c$

ตัวอย่างที่ 1 จงพิจารณาว่า $f(x) = x^2 + 1$ เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = 2$ หรือไม่

วิธีทำ จาก $f(x) = x^2 + 1$

จะได้ $f(2) = 2^2 + 1 = 4 + 1 = 5$ (สมบัติข้อ 1 $f(x)$ หาค่าได้)

และ $\lim_{x \rightarrow 2} f(x) = \lim_{x \rightarrow 2} (x^2 + 1)$
 $= 2^2 + 1$
 $= 5$ (สมบัติข้อ 2 $\lim_{x \rightarrow 2} f(x)$ หาค่าได้)

นั่นคือ $f(2) = \lim_{x \rightarrow 2} f(x)$ (สมบัติข้อ 3 $f(x) = \lim_{x \rightarrow 2} f(x)$)

ดังนั้น ฟังก์ชัน f ต่อเนื่องที่ $x = 2$

การพิจารณาว่าฟังก์ชัน f ต่อเนื่องที่ c หรือไม่ จะต้องตรวจสอบว่าฟังก์ชัน f มีสมบัติครบตามเงื่อนไขทั้งสามข้อหรือไม่นั่นเอง

ตัวอย่างที่ 2 ให้ $f(x) = \frac{1}{x+2}$ จงพิจารณาว่าฟังก์ชัน f ต่อเนื่องที่ $x = -2$ หรือไม่

วิธีทำ จาก $f(x) = \frac{1}{x+2}$

จะได้ $f(-2) = \frac{1}{(-2)+2}$

$$= \frac{1}{(-2)+2}$$

$$= \frac{1}{0}$$

นั่นคือ $f(-2)$ หาค่าไม่ได้

ดังนั้น ฟังก์ชัน f ไม่ต่อเนื่องที่ $x = -2$

ตัวอย่างที่ 3 จงพิจารณาว่า $f(x) = \frac{1}{x^2+1}$ เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = -1$ หรือไม่

วิธีทำ จาก $f(x) = \frac{1}{x^2+1}$

จะได้ $f(-1) = \frac{1}{(-1)^2+1}$

$$= \frac{1}{2}$$

(สมบัติข้อ 1 $f(x)$ หาค่าได้)

และ $\lim_{x \rightarrow -1} f(x) = \lim_{x \rightarrow -1} \frac{1}{x^2+1}$

$$= \frac{1}{2}$$

(สมบัติข้อ 2 $\lim_{x \rightarrow -1} f(x)$ หาค่าได้)

นั่นคือ $f(-1) = \lim_{x \rightarrow -1} f(x)$ (สมบัติข้อ 3 $f(x) = \lim_{x \rightarrow -1} f(x)$)

ดังนั้น ฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = -1$

ตัวอย่างที่ 4

$$\text{กำหนดให้ } f(x) = \begin{cases} x & ; x < -2 \\ 2x & ; x \geq -2 \end{cases}$$

จงพิจารณาว่า ฟังก์ชัน f ต่อเนื่องที่ $x = -2$ หรือไม่

วิธีทำ

$$\text{จาก } f(x) = \begin{cases} x & ; x < -2 \\ 2x & ; x \geq -2 \end{cases}$$

เนื่องจาก $x = -2$ จึงพิจารณา $f(x) = 2x ; x \geq -2$

$$\text{จะได้ } f(-2) = 2(-2) = -4 \quad (\text{สมบัติข้อ 1 } f(x) \text{ หาค่าได้})$$

$$\text{เนื่องจาก } \lim_{x \rightarrow -2^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow -2^-} x = -2$$

$$\text{และ } \lim_{x \rightarrow -2^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow -2^+} 2x = -4$$

$$\text{จะได้ว่า } \lim_{x \rightarrow -2^-} f(x) \neq \lim_{x \rightarrow -2^+} 2x$$

นั่นคือ $\lim_{x \rightarrow -2} f(x)$ หาค่าไม่ได้

ดังนั้น ฟังก์ชัน f ไม่ต่อเนื่องที่ $x = -2$

ตัวอย่างที่ 5

$$f(x) = \begin{cases} \frac{x^2 - x - 6}{x - 3} & ; x \neq 3 \\ 5 & ; x = 3 \end{cases}$$

จงพิจารณาว่า ฟังก์ชัน f ต่อเนื่องที่ $x = 3$ หรือไม่

วิธีทำ

$$\text{จาก } f(x) = \begin{cases} \frac{x^2 - x - 6}{x - 3} & ; x \neq 3 \\ 5 & ; x = 3 \end{cases}$$

เนื่องจาก $x = 3$ จึงพิจารณา $f(x) = 5 ; x = 3$

$$\text{จะได้ } f(3) = 5 \quad (\text{สมบัติข้อ 1 } f(x) \text{ หาค่าได้})$$

$$\text{และ } \lim_{x \rightarrow 3} f(x) = \lim_{x \rightarrow 3} \frac{x^2 - x - 6}{x - 3}$$

$$\begin{aligned}
 &= \lim_{x \rightarrow 3} \frac{(x-3)(x+2)}{x-3} \\
 &= \lim_{x \rightarrow 3} (x+2) \\
 &= 5 \quad \text{(สมบัติข้อ 2 } \lim_{x \rightarrow 2} f(x) \text{ หาค่าได้)} \\
 \text{จะได้ว่า } \lim_{x \rightarrow 3} f(x) &= f(3) \quad \text{(สมบัติข้อ 3 } f(x) = \lim_{x \rightarrow 2} f(x) \text{)}
 \end{aligned}$$

ดังนั้น ฟังก์ชัน f ต่อเนื่องที่ $x = 3$

ตัวอย่างที่ 6

$$f(x) = \begin{cases} \frac{x-2}{|x-2|} & ; x \neq 2 \\ 0 & ; x = 2 \end{cases}$$

จงพิจารณาว่าฟังก์ชัน f ต่อเนื่องที่ $x = 2$ หรือไม่

วิธีทำ

$$\text{จาก } f(x) = \begin{cases} \frac{x-2}{|x-2|} & ; x \neq 2 \\ 0 & ; x = 2 \end{cases}$$

เนื่องจาก $x = 2$ จึงพิจารณา $f(x) = 0 ; x = 2$

$$\text{จะได้ } f(2) = 0 \quad \text{(สมบัติข้อ 1 } f(x) \text{ หาค่าได้)}$$

$$\text{เนื่องจาก } \lim_{x \rightarrow 2^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{x-2}{-(x-2)} = -1 \quad \text{-----(1)}$$

$$\text{และ } \lim_{x \rightarrow 2^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 2^+} \frac{x-2}{x-2} = 1 \quad \text{-----(2)}$$

$$\text{จาก (1) และ (2) จะเห็นว่า } \lim_{x \rightarrow 2^-} f(x) \neq \lim_{x \rightarrow 2^+} f(x)$$

นั่นคือ $\lim_{x \rightarrow 2} f(x)$ หาค่าไม่ได้

ดังนั้น ฟังก์ชัน f ไม่ต่อเนื่องที่ $x = 2$

ตัวอย่างที่ 7

$$\text{กำหนดให้ } f(x) = \begin{cases} 2x + 1 & ; \quad x < 3 \\ 3 & ; \quad 3 \leq x < 5 \\ x - 2 & ; \quad x \geq 5 \end{cases}$$

จงพิจารณาว่าฟังก์ชัน f ต่อเนื่องที่ $x = 3$ และ $x = 5$ หรือไม่

วิธีทำ

$$\text{จาก } f(x) = \begin{cases} 2x + 1 & ; \quad x < 3 \\ 3 & ; \quad 3 \leq x < 5 \\ x - 2 & ; \quad x \geq 5 \end{cases}$$

พิจารณาที่ $x = 3$

เนื่องจาก $x = 3$ จึงพิจารณา $f(x) = 3$; $x = 3$

จะได้ $f(3) = 3$ (สมบัติข้อ 1 $f(x)$ หาค่าได้)

$$\text{เนื่องจาก } \lim_{x \rightarrow 3^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 3^-} (2x + 1) = 7 \quad \text{-----(1)}$$

$$\text{และ } \lim_{x \rightarrow 3^+} f(x) = 3 \quad \text{-----(2)}$$

จาก (1) และ (2) จะเห็นว่า $\lim_{x \rightarrow 3^-} f(x) \neq \lim_{x \rightarrow 3^+} f(x)$

นั่นคือ $\lim_{x \rightarrow 3} f(x)$ หาค่าไม่ได้

ดังนั้น ฟังก์ชัน f ไม่ต่อเนื่องที่ $x = 3$

พิจารณาที่ $x = 5$

เนื่องจาก $x = 5$ จึงพิจารณา $f(x) = x - 2$; $x = 5$

$$\begin{aligned} \text{จะได้ } f(5) &= 5 - 2 \\ &= 3 \end{aligned}$$

(สมบัติข้อ 1 $f(x)$ หาค่าได้)

$$\text{เนื่องจาก } \lim_{x \rightarrow 5^-} f(x) = 3$$

$$\text{และ } \lim_{x \rightarrow 5^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 5^+} (x - 2) = 3$$

$$\text{จะเห็นว่า } \lim_{x \rightarrow 5^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 5^+} f(x) = 3$$

$$\text{นั่นคือ } \lim_{x \rightarrow 5} f(x) = 3$$

(สมบัติข้อ 2 $\lim_{x \rightarrow 2} f(x)$ หาค่าได้)

$$\text{เนื่องจาก } f(5) = \lim_{x \rightarrow 5} f(x)$$

ดังนั้น ฟังก์ชัน f ต่อเนื่องที่ $x = 5$

(สมบัติข้อ 3 $f(x) = \lim_{x \rightarrow 2} f(x)$)

สรุปได้ว่า ฟังก์ชัน f ไม่ต่อเนื่องที่ $x = 3$ แต่ต่อเนื่องที่ $x = 5$

ทฤษฎีบท 1 ถ้า f และ g เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = a$ แล้ว ได้ว่า

1. $f + g$ เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = a$
2. $f - g$ เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = a$
3. $f \cdot g$ เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = a$
4. $\frac{f}{g}$ เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = a$

เราทราบมาแล้วว่า ถ้า $p(x)$ เป็นฟังก์ชันพหุนามแล้วสำหรับจำนวนจริง a ใด ๆ จะได้ว่า
 $\lim_{x \rightarrow a} f(x) = p(a)$ ดังนั้นจะได้ทฤษฎีบทดังนี้

ทฤษฎีบท 2 สำหรับจำนวนจริง a ใด ๆ

ฟังก์ชันพหุนาม $p(x)$ เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = a$

ทฤษฎีบท 3 ถ้า f เป็นฟังก์ชันตรรกยะ โดยที่ $f(x) = \frac{p(x)}{q(x)}$

เมื่อ $p(x)$ และ $q(x)$ เป็นฟังก์ชันพหุนาม แล้ว f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = a$

เมื่อ a เป็นจำนวนจริงใด ๆ ซึ่ง $q(a) \neq 0$

ตัวอย่างที่ 8 กำหนดให้ $f(x) = \frac{x^2 - 9}{x^2 - 5x + 6}$
 จงพิจารณาว่าฟังก์ชัน f ต่อเนื่องที่ $x = 0$ หรือไม่

วิธีทำ จาก $f(x) = \frac{x^2 - 9}{x^2 - 5x + 6}$
 ให้ $p(x) = x^2 - 9$ และ $q(x) = x^2 - 5x + 6$
 เนื่องจาก p และ q เป็นฟังก์ชันพหุนาม และ $q(0) = 6 \neq 0$
 จากทฤษฎีบท 3 ดังนั้น f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = 0$

แบบฝึกทักษะ 3.1

คำชี้แจง จงพิจารณาว่าฟังก์ชันที่กำหนดให้ต่อไปนี้ เป็นฟังก์ชันต่อเนื่อง ณ จุดที่กำหนดให้หรือไม่
(ข้อละ 1 คะแนน คะแนนเต็ม 10 คะแนน)

1. $f(x) = x + 5$; ที่ $x = 5$

[illegible]

$$2. f(x) = \frac{1}{x+2} \quad ; \quad \text{ที่ } x = 5$$

วิธีทำ .....

$$3. \quad f(x) = \begin{cases} \frac{x^2 - 4}{x - 2} & ; \quad x \neq 2 \\ 4 & ; \quad x = 2 \end{cases}$$

วิธีทำ .....

[illegible]

$$4. f(x) = \frac{|x-1|}{x-1} \quad ; \quad \text{ห้ } x = 1$$

วิธีทำ .....

5. $f(x) = \frac{x-3}{x^2-9}$;   ที่ $x = 3$

[illegible]

$$6. \quad f(x) = \begin{cases} \frac{x^2 - 36}{x - 6} & x \neq 6 \\ 4 & x = 6 \end{cases}$$

วิธีทำ

$$7. \quad f(x) = \begin{cases} \frac{x-1}{\sqrt{x}-1} & ; \quad x \neq 1 \\ 2 & ; \quad x = 1 \end{cases} \quad \text{if } x = 1$$

[illegible]

8. $f(x) = \begin{cases} x & ; \quad x \leq 2 \\ 2x & x > 2 \end{cases}$ $\forall x = 2$

วิธีทำ

$$9. \quad f(x) = \begin{cases} 3x - 2 & ; \quad x = 2 \\ \frac{x^2 - 4}{x - 2} & ; \quad x \neq 2 \end{cases} \quad \text{in } \mathbb{R}$$

[illegible]

10. $f(x) = \begin{cases} 0 & ; \quad x \leq 1 \\ \frac{1}{x-1} & ; \quad 1 < x \leq 2 \\ 3-x & ; \quad x > 2 \end{cases}$ ที่ $x = 1$ และ $x = 2$

วิธีทำ .....

ใบความรู้ 3.2

ความต่อเนื่องของฟังก์ชัน (ต่อ)

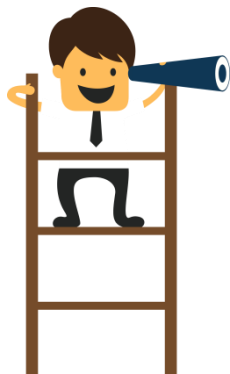
ต่อไปเป็นตัวอย่าง กรณีที่โจทย์กำหนดเงื่อนไขของความต่อเนื่อง

ตัวอย่างที่ 9 กำหนดให้ $f(x) = \frac{x^2 - 1}{x^3 - 1}$ ถ้าฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = 1$ แล้ว $f(1)$ เป็นมีค่าเท่ากับเท่าไร

วิธีทำ เนื่องจาก ฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = 1$

$$\text{แสดงว่า } f(1) = \lim_{x \rightarrow 1} f(x)$$

$$\text{พิจารณา } \lim_{x \rightarrow 1} f(x) = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^2 - 1}{x^3 - 1}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(x - 1)(x + 1)}{(x - 1)(x^2 + x + 1)}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(x + 1)}{(x^2 + x + 1)}$$

$$= \frac{2}{3}$$

ดังนั้น $f(1)$ มีค่าเท่ากับ $\frac{2}{3}$ จึงจะทำให้ฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = 1$

ตัวอย่างที่ 10

$$f(x) = \begin{cases} \frac{x-1}{\sqrt{x}-1} & ; \quad x \neq 1 \\ k & ; \quad x = 1 \text{ และ } k \in \mathbb{R} \end{cases}$$

ฟังก์ชัน f จะเป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = 1$ ก็ต่อเมื่อ k มีค่าเท่าไรวิธีทำ เนื่องจาก ฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = 1$

$$\text{และ} \quad f(1) = k$$

$$\text{แสดงว่า} \quad k = \lim_{x \rightarrow 1} f(x)$$

วิธีที่ 1 พิจารณา $\lim_{x \rightarrow 1} f(x)$

$$= \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x-1}{\sqrt{x}-1}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(\sqrt{x})^2 - 1^2}{\sqrt{x}-1}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(\sqrt{x}-1)(\sqrt{x}+1)}{\sqrt{x}-1}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 1} (\sqrt{x}+1)$$

$$= 2$$

ดังนั้น $k = 2$ จึงจะทำให้ฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = 1$ วิธีที่ 2 พิจารณา $\lim_{x \rightarrow 1} f(x)$

$$= \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x-1}{\sqrt{x}-1}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(x-1)}{(\sqrt{x}-1)} \cdot \frac{(\sqrt{x}+1)}{(\sqrt{x}+1)}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 1} \frac{\cancel{(x-1)}(\sqrt{x}+1)}{\cancel{x-1}}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 1} (\sqrt{x}+1)$$

$$= 2$$

ดังนั้น $k = 2$ จึงจะทำให้ฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = 1$

แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง ลิมิตและอนุพันธ์ของฟังก์ชัน

เล่ม 3 ความต่อเนื่องของฟังก์ชัน

แบบฝึกทักษะ 3.2

คำชี้แจง จงแสดงวิธีทำ (ข้อละ 2 คะแนน คะแนนเต็ม 10 คะแนน)

1. กำหนด $f(x) = 3x^2 - 10x + 3$ ถ้าฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = 1$ แล้ว $f(1)$ มีค่าเท่าไร

[illegible]

วิธีทำ .....

3. กำหนดให้ $f(x) = \begin{cases} \frac{\sqrt{x+1}-1}{x} & ; \quad x \neq 0 \\ a & ; \quad x = 0 \text{ และ } a \in \mathbb{R} \end{cases}$

จงพิจารณาว่า ถ้าฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = 0$ แล้ว a มีค่าเท่าไร

วิธีทำ .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. กำหนดให้ $f(x) = \begin{cases} \frac{x^2 + 2x - 15}{x - 1} & ; \quad x \neq 5 \\ m^2 + 1 & ; \quad x = 5 \text{ และ } m \in \mathbb{R} \end{cases}$

จงพิจารณาว่า ถ้าฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = 5$ แล้ว m มีค่าเท่าไร

วิธีทำ .....

5. กำหนดให้ $f(x) = \begin{cases} ax & ; \quad x \leq 1 \\ x - b & ; \quad x > 1 \end{cases}$

จงพิจารณาว่า ถ้าฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = 1$ แล้ว $a + b$ มีค่าเท่าไร

วิธีทำ

ใบความรู้ 3.3

ความต่อเนื่องบนช่วงของฟังก์ชัน

ความต่อเนื่องบนช่วง ต้องพิจารณาตามเงื่อนไขต่อไปนี้

1. ฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องบนช่วง (a, b) ก็ต่อเมื่อ f ต่อเนื่องที่ทุก ๆ จุดในช่วง (a, b)
2. ฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องบนช่วง $[a, b]$ ก็ต่อเมื่อ
  - 2.1 ฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ทุก ๆ จุดในช่วง (a, b) และ
  - 2.2 $\lim_{x \rightarrow a^+} f(x) = f(a)$ และ $\lim_{x \rightarrow b^-} f(x) = f(b)$
3. ฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องบนช่วง $(a, b]$ ก็ต่อเมื่อ
  - 3.1 ฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ทุก ๆ จุดในช่วง (a, b) และ
  - 3.2 $\lim_{x \rightarrow b^-} f(x) = f(b)$
4. ฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องบนช่วง $[a, b)$ ก็ต่อเมื่อ
  - 4.1 ฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ทุก ๆ จุดในช่วง (a, b) และ
  - 4.2 $\lim_{x \rightarrow a^+} f(x) = f(a)$

เรามาได้กษัตริย์
การหาความต่อเนื่องบนช่วงกันนะ:

ตัวอย่างที่ 11 กำหนด $f(x) = \sqrt{16 - x^2}$
จงพิจารณาว่าฟังก์ชัน f ต่อเนื่องบนช่วง $(-4, 4)$ หรือไม่

วิธีทำ ให้ c เป็นจุดใด ๆ บนช่วง $(-4, 4)$

$$\text{จาก} \quad f(x) = \sqrt{16 - x^2}$$

$$\text{จะได้} \quad f(c) = \sqrt{16 - c^2}$$

$$\begin{aligned} \text{และ} \quad \lim_{x \rightarrow c} f(x) &= \lim_{x \rightarrow c} \sqrt{16 - x^2} \\ &= \sqrt{\lim_{x \rightarrow c} (16 - x^2)} \\ &= \sqrt{16 - c^2} \end{aligned}$$

$$\text{ดังนั้น} \quad \lim_{x \rightarrow c} f(x) = f(c)$$

สรุปได้ว่า f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องบนช่วง $(-4, 4)$

ตัวอย่างที่ 12 กำหนด $f(x) = \sqrt{9 - x^2}$
จงแสดงว่าฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องบนช่วง $[-3, 3]$

วิธีทำ ให้ c เป็นจุดใด ๆ บนช่วง $(-3, 3)$

← เงื่อนไขข้อ 2.1

$$\text{จาก} \quad f(x) = \sqrt{9 - x^2}$$

$$\text{จะได้} \quad f(c) = \sqrt{9 - c^2}$$

$$\begin{aligned} \text{และ} \quad \lim_{x \rightarrow c} f(x) &= \lim_{x \rightarrow c} \sqrt{9 - x^2} \\ &= \sqrt{\lim_{x \rightarrow c} (9 - x^2)} \\ &= \sqrt{9 - c^2} \end{aligned}$$

$$\text{ดังนั้น } \lim_{x \rightarrow c} f(x) = f(c)$$

สรุปได้ว่า f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องบนช่วง $(-3, 3)$

ต่อไปจะแสดงว่า $\lim_{x \rightarrow -3^+} f(x) = f(-3)$ และ $\lim_{x \rightarrow 3^-} f(x) = f(3)$ ← เงื่อนไขข้อ 2.2

$$\begin{aligned} \lim_{x \rightarrow -3^+} f(x) &= \lim_{x \rightarrow -3^+} \sqrt{9 - x^2} \\ &= \sqrt{\lim_{x \rightarrow -3^+} (9 - x^2)} = 0 = f(-3) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{และ } \lim_{x \rightarrow 3^-} f(x) &= \lim_{x \rightarrow 3^-} \sqrt{9 - x^2} \\ &= \sqrt{\lim_{x \rightarrow 3^-} (9 - x^2)} = 0 = f(3) \end{aligned}$$

ดังนั้นฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องบนช่วง $[-3, 3]$

ตัวอย่างที่ 13 กำหนดให้ $f(x) = \begin{cases} 2x & ; 0 \leq x < 1 \\ 2 - x & ; 1 \leq x \leq 2 \end{cases}$
 จงพิจารณาว่าฟังก์ชัน f ต่อเนื่องบนช่วง $[0, 2]$ หรือไม่

วิธีทำ

พิจารณาบนช่วง $(0, 1)$

ให้ c เป็นจุดใด ๆ บนช่วง $(0, 1)$

$$\text{จาก } f(x) = 2x$$

$$\text{จะได้ } f(c) = 2c$$

$$\text{และ } \lim_{x \rightarrow c} f(x) = \lim_{x \rightarrow c} 2x = 2c$$

$$\text{ดังนั้น } \lim_{x \rightarrow c} f(x) = f(c)$$

สรุปได้ว่า f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องบนช่วง $(0, 1)$

พิจารณาที่ $x = 1$

$$\text{จาก } f(x) = 2 - x$$

$$\text{จะได้ } f(1) = 2 - 1 = 1$$

$$\text{เนื่องจาก } \lim_{x \rightarrow 1^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 1^-} 2x = 2$$

$$\text{และ } \lim_{x \rightarrow 1^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 1^+} (2 - x) = 1$$

จะเห็นว่า $\lim_{x \rightarrow 1^-} f(x) \neq \lim_{x \rightarrow 1^+} f(x)$

ดังนั้น $\lim_{x \rightarrow 1} f(x)$ หาค่าไม่ได้

นั่นคือ ฟังก์ชัน f ไม่ต่อเนื่องที่ $x = 1$

และ $1 \in [0, 2]$

ดังนั้น ฟังก์ชัน f ไม่ต่อเนื่องบนช่วง $[0, 2]$

ไปทำแบบฝึกหัด
เพื่อตรวจสอบความเข้าใจ
กันนะครับ

แบบฝึกทักษะ 3.3

คำชี้แจง จงพิจารณาว่าฟังก์ชัน f ต่อเนื่องบนช่วงที่กำหนดให้หรือไม่
(ข้อละ 2 คะแนน คะแนนเต็ม 10 คะแนน)

1. กำหนด $f(x) = x^2 + 2x$ จงพิจารณาว่าฟังก์ชัน f ต่อเนื่องบนช่วง $(3, 5)$ หรือไม่

[illegible]

2. กำหนด $f(x) = 2x + 3$ จงพิจารณาว่าฟังก์ชัน f ต่อเนื่องบนช่วง $(-1, 1)$ หรือไม่

วิธีทำ .....

แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ เรื่อง ลิมิตและอนุพันธ์ของฟังก์ชัน

4. กำหนด $f(x) = \frac{x^2 + 2x - 15}{x - 1}$ จงพิจารณาว่าฟังก์ชัน f ต่อเนื่องบนช่วง $(1, 2)$ หรือไม่

วิธีทำ .....

5. กำหนดให้ $f(x) = \begin{cases} x^2 + 4 & ; x < -1 \\ x + 6 & ; -1 \leq x < 3 \\ 3x - 1 & ; x \geq 3 \end{cases}$

จงพิจารณาว่า f ต่อเนื่องบนช่วง $[-2, 5)$ หรือไม่

วิธีทำ .....

This image shows a full page of white paper with horizontal dotted lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a guide for handwriting practice. There are no margins, text, or other markings on the page.

รายวิชาคณิตศาสตร์เพิ่มเติม 7 (ค33207)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

เรื่อง ลิมิตและอนุพันธ์ของฟังก์ชัน

เล่ม 3 ความต่อเนื่องของฟังก์ชัน

*****

คำชี้แจง 1. แบบทดสอบชุดนี้มีทั้งหมด 10 ข้อ ใช้เวลา 15 นาที

2. ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย X ลงในช่องตัวเลือกในกระดาษคำตอบที่เห็นว่าถูกที่สุด

*****

1. ถ้า $f(x) = 3x - 4$ ข้อใดถูกต้องก. f ต่อเนื่องที่ $x = 2$ แต่ไม่ต่อเนื่องที่ $x = -2$ ข. f ต่อเนื่องที่ $x = 2$ และ $x = -2$ ค. f ไม่ต่อเนื่องที่ $x = 2$ และ $x = -2$ ง. f ต่อเนื่องที่ $x = -2$ แต่ไม่ต่อเนื่องที่ $x = 2$ 2. $f(x) = \frac{x-1}{x^2+x}$ ต่อเนื่องที่จุดใดก. $x = -1$ ข. $x = 0$ ค. $x = 1$

ง. ถูกทั้งข้อ ก และข้อ ข

3. $f(x) = \frac{-x^2}{2x+4}$ ไม่ต่อเนื่องที่จุดใดก. $x = 2$ ข. $x = 0$ ค. $x = -1$ ง. $x = -2$ 4. ถ้าฟังก์ชัน f ต่อเนื่องที่ $x = c$ แล้ว ข้อใดถูกต้อง1. $f(c)$ หาค่าได้2. $\lim_{x \rightarrow c} f(x)$ หาค่าได้3. $f(c) = \lim_{x \rightarrow c} f(x)$

ก. ข้อ 1 และ ข้อ 2 ถูก

ข. ข้อ 1 และข้อ 3 ถูก

ค. ข้อ 2 และข้อ 3 ถูก

ง. ข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 3 ถูก

5. ถ้า $f(x) = \begin{cases} \frac{x^2 - 1}{x - 1} & ; x \neq 1 \\ 4 & ; x = 1 \end{cases}$ ข้อความใดกล่าวถูกต้อง

1. $\lim_{x \rightarrow 1} f(x)$ หาค่าได้
2. $f(1)$ หาค่าได้
3. f ต่อเนื่องที่ $x = 1$

- ก. ข้อ 1 และข้อ 2 ถูก   ข. ข้อ 1 และข้อ 3 ถูก
ค. ข้อ 2 และข้อ 3 ถูก   ง. ข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 3 ถูก

6. กำหนดให้ $f(x) = \sqrt{x-3}$ แล้ว ฟังก์ชัน f ต่อเนื่องบนช่วงใด

- ก. $[3, \infty)$
ข. $(-\infty, 3]$
ค. $(3, \infty)$
ง. $(0, 2]$

7. กำหนดให้ $f(x) = \begin{cases} 1 & ; x \neq 5 \\ 3 & ; x = 5 \end{cases}$ แล้ว ฟังก์ชัน f ต่อเนื่องบนช่วงใด

- ဂ. $(0, 5]$
 င. $(-\infty, 5) \cup (5, \infty)$
 က. $(-\infty, 5] \cup [5, \infty)$
 ခ. $[5, \infty)$

8. ถ้า $f(x) = \begin{cases} \frac{x^2 - x}{2x} & ; \quad x \neq 0 \\ k & ; \quad x = 0 \end{cases}$

จงหาค่า k ที่ทำให้ $f(x)$ เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องบนช่วง $(-\infty, \infty)$

- $$\begin{array}{ll} \text{ဂါ.} & -\frac{1}{4} \\ \text{ဂဃ.} & -\frac{1}{2} \\ \text{ဂဂ.} & \frac{1}{4} \\ \text{ဂဇ.} & \frac{1}{2} \end{array}$$

9. ถ้า $f(x) = \begin{cases} \frac{1}{3x+1} & ; 0 < x < 1 \\ 1 & ; x = 1 \\ \frac{2 - \sqrt{5-x}}{x-1} & ; x > 1 \end{cases}$ ข้อใดถูกต้อง

- ก. f ไม่ต่อเนื่องที่ $x = 1$ และ $x = 3$
 ข. f ต่อเนื่องที่ $x = 1$ และ $x = 3$
 ค. f ไม่ต่อเนื่องที่ $x = 1$ แต่ต่อเนื่องที่ $x = 3$
 ง. f ต่อเนื่องที่ $x = 1$ แต่ไม่ต่อเนื่องที่ $x = 3$

10. กำหนดให้ $f(x) = \frac{x-8}{\sqrt[3]{x}-2}$ เมื่อ $x \neq 8$ ถ้า f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = 8$ แล้ว

f(8) มีค่าตรงกับข้อใด

- ก. 8   ข. 10
ค. 12   ง. 20

กระดาษคำตอบแบบทดสอบหลังเรียน

ข้อ	ก	ข	ค	ง
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

แบบบันทึกคะแนนแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน
 แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ลิมิตและอนุพันธ์ของฟังก์ชัน
 เล่ม 3 ความต่อเนื่องของฟังก์ชัน

ชื่อ.....ชั้น..... เลขที่.....
 โรงเรียนบ้านไร่วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42

รายการ	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	ความก้าวหน้า	คิดเป็นร้อยละ
การทดสอบก่อนเรียน	10			
การทดสอบหลังเรียน	10			

แบบบันทึกความก้าวหน้าของแบบฝึกทักษะ
แบบฝึกทักษะคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ เรื่อง ลิมิตและอนุพันธ์ของฟังก์ชัน
เล่ม 3 ความต่อเนื่องของฟังก์ชัน

ชื่อ.....ชั้น..... เลขที่.....
โรงเรียนบ้านไร่วิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42

แบบฝึกทักษะที่	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้	คิดเป็นร้อยละ	ผ่านเกณฑ์*	ไม่ผ่านเกณฑ์**
3.1	10				
3.2	10				
3.3	10				
รวมทั้งหมด	30				
เฉลี่ย					
คิดเป็นร้อยละ					

* ผ่านเกณฑ์   หมายความว่า   ผู้เรียนได้คะแนนร้อยละ 80 ขึ้นไปของคะแนนเต็ม
 ** ไม่ผ่านเกณฑ์   หมายความว่า   ผู้เรียนได้คะแนนน้อยกว่าร้อยละ 80 ของคะแนนเต็ม

- กนกวลี อุษณกรกุล และรณชัย มาเจริญทรัพย์. (2548). แบบฝึกหัดและประเมินผลการเรียนรู้คณิตศาสตร์เพิ่มเติม ม. 6 เล่ม 2 ช่วงชั้นที่ 4. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เดอะบุคส์ จำกัด. (2554). แบบฝึกหัดและประเมินผลการเรียนรู้คณิตศาสตร์เพิ่มเติม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เล่ม 6. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เดอะบุคส์ จำกัด.
- กมลเอก ไทยเจริญ. (ม.ป.ป.). คณิตศาสตร์ ม.6 เล่ม 5 ค 015. กรุงเทพฯ: ไฮเอ็ดพับลิชชิง จำกัด.
- กานดา ลือสุทธิวิบูลย์ และยุพิน จิรสุขานนท์. (2548). สรุปคณิตศาสตร์ ม.ปลาย ม. 4 – 5 – 6 รายวิชาพื้นฐานและรายวิชาเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เดอะบุคส์ จำกัด.
- จักรินทร์ วรรณโพธิ์กลาง. (ม.ป.ป.). คณิตศาสตร์ Pure Pure ม.6 (2 ภาคเรียน) กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ: บริษัท สำนักพิมพ์ พ.ศ. พัฒนา จำกัด. (ม.ป.ป.). เฉลยข้อสอบ Entrance คณิตศาสตร์ 15 พ.ศ.. กรุงเทพฯ: บริษัท สำนักพิมพ์ พ.ศ. พัฒนา จำกัด.
- เชษฐา ชื่นสกุลดี. (ม.ป.ป.). คู่มือเตรียมสอบ PAT 1 ความถนัดทางคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดรุ่งเรืองสาส์นการพิมพ์.
- ณรงค์ ปั่นนิ่ม และคณะ. (2537). คู่มือเตรียมสอบคณิตศาสตร์รวม ม.4-5-6 . กรุงเทพฯ: ภูมิบัณฑิตการพิมพ์ จำกัด.
- ทรงวิทย์ สุวรรณธาดา. (2555). คณิตศาสตร์เพิ่มเติมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2. กรุงเทพฯ: แม็คเอ็ดดูเคชั่น จำกัด.
- ประชา ศิวเวทกุล. (2555). ญูแจคณิตศาสตร์ ม.ปลาย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 รายวิชาเพิ่มเติม เล่ม 6. กรุงเทพฯ: บริษัท สำนักพิมพ์เดอะบุคส์ จำกัด.
- เลิศ สิทธิโกศล. (ม.ป.ป.). คณิตศาสตร์แผนใหม่ แคลคูลัส ม.ปลาย 4-5-6. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ แมสพับลิชชิง.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2554). หนังสือเรียนรายวิชาเพิ่มเติม คณิตศาสตร์เล่ม 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว. (2554). คู่มือครูรายวิชาเพิ่มเติมคณิตศาสตร์เล่ม 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ สกสค. ลาดพร้าว.
- สมัย เหล่าวานิชย์. (ม.ป.ป.). คู่มือเตรียมสอบคณิตศาสตร์ ม.4-5-6 สาระการเรียนรู้เพิ่มเติม. กรุงเทพฯ: ไฮเอ็ดพับลิชชิง จำกัด. (ม.ป.ป.). Mathematics Problems โจทย์คณิตศาสตร์ ม. 4-5-6. กรุงเทพฯ : ไฮเอ็ดพับลิชชิง จำกัด.
- สมัย เหล่าวานิชย์ และพัชรพรรณ เหล่าวานิชย์. (ม.ป.ป.). คณิตศาสตร์พื้นฐาน + เพิ่มเติม เล่มที่ 6 ช่วงชั้นที่ 4 (มัธยมศึกษาปีที่ 4-6). กรุงเทพฯ: ไฮเอ็ดพับลิชชิง จำกัด.

สุกัญญา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา และอนัญญา อภิชาติบุตร. (2556). แคลคูลัส Calculus 1

ฉบับเสริมประสบการณ์. กรุงเทพฯ: บริษัทพิมพ์ดีการพิมพ์ จำกัด.

สุเทพ จันทรสมศักดิ์. (ม.ป.ป.). คู่มือเตรียมสอบคณิตศาสตร์ ม.6 เล่ม 5 ค 015.

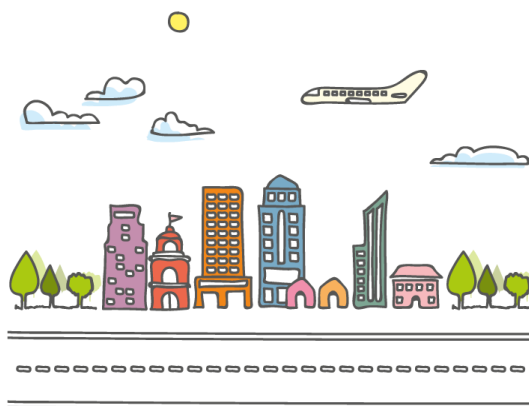
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ภูมิบัณฑิต.

อเนก หิรัญ. (2544). คณิตศาสตร์ ม.6 ค 015. กรุงเทพฯ: หจก. สำนักพิมพ์ฟิสิกส์ เซ็นเตอร์.

_____. (ม.ป.ป.). แบบฝึกหัดพื้นฐาน วิชาคณิตศาสตร์ ม.6 ค 015. กรุงเทพฯ:

หจก. สำนักพิมพ์ฟิสิกส์เซ็นเตอร์.

Finney ,Ross L. and other. (2007). Calculus Graphical, Numerical, Algebraic
Third Edition. Upper Saddle River. New Jersey: Prentice Hall.

เฉลยแบบทดสอบก่อนเรียน

ข้อ	คำตอบ
1	ง
2	ค
3	ก
4	ค
5	ก
6	ข
7	ค
8	ค
9	ง
10	ข

เฉลยแบบทดสอบหลังเรียน

ข้อ	คำตอบ
1	ข
2	ค
3	ง
4	ง
5	ก
6	ก
7	ข
8	ข
9	ค
10	ค

เฉลยแบบฝึกทักษะ 3.1

1. $f(x) = x + 5$ ที่ $x = 5$

วิธีทำ จาก $f(x)$ $= x + 5$
           จะได้ $f(5)$ $= 5 + 5$
                                                   $= 10$
           และ $\lim_{x \rightarrow 5} f(x)$ $= \lim_{x \rightarrow 5} (x + 5)$
                                                   $= 10$

นั่นคือ $f(5) = \lim_{x \rightarrow 5} f(x)$

ดังนั้น ฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = 5$

2. $f(x) = \frac{1}{x + 2}$ ที่ $x = 5$

วิธีทำ จาก $f(x)$ $= \frac{1}{x + 2}$
           จะได้ $f(5)$ $= \frac{1}{5 + 2}$
                                                   $= \frac{1}{7}$
           และ $\lim_{x \rightarrow 5} f(x)$ $= \lim_{x \rightarrow 5} \frac{1}{x + 2}$
                                                   $= \frac{1}{7}$

นั่นคือ $f(5) = \lim_{x \rightarrow 5} f(x)$

ดังนั้น ฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = 5$

$$3. \quad f(x) = \begin{cases} \frac{x^2 - 4}{x - 2} & ; \quad x \neq 2 \\ 4 & ; \quad x = 2 \end{cases} \quad \text{ที่ } x = 2$$

วิธีทำ

$$\text{จาก} \quad f(x) = \begin{cases} \frac{x^2 - 4}{x - 2} & ; \quad x \neq 2 \\ 4 & ; \quad x = 2 \end{cases}$$

$$\text{จะได้} \quad f(2) = 4$$

$$\begin{aligned} \text{และ} \quad \lim_{x \rightarrow 2} f(x) &= \lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 - 4}{x - 2} \\ &= \lim_{x \rightarrow 2} \frac{(x - 2)(x + 2)}{x - 2} \\ &= \lim_{x \rightarrow 2} (x + 2) \\ &= 4 \end{aligned}$$

$$\text{จะได้ว่า} \quad \lim_{x \rightarrow 2} f(x) = f(2)$$

ดังนั้น ฟังก์ชัน f ต่อเนื่องที่ $x = 2$

$$4. f(x) = \frac{|x-1|}{x-1} \quad ; \quad \text{ที่ } x = 1$$

วิธีทำ จาก $f(x) = \frac{|x-1|}{x-1}$

$$f(1) = \frac{0}{0}$$

เนื่องจาก $f(1)$ หาค่าไม่ได้
ดังนั้น ฟังก์ชัน f ไม่ต่อเนื่องที่ $x = 1$

$$5. f(x) = \frac{x-3}{x^2-9} \quad \text{ที่ } x = 3$$

วิธีทำ จาก $f(x) = \frac{x-3}{x^2-9}$

$$f(3) = \frac{0}{0}$$

เนื่องจาก $f(3)$ หาค่าไม่ได้
ดังนั้น ฟังก์ชัน f ไม่ต่อเนื่องที่ $x = 3$

$$6. \quad f(x) = \begin{cases} \frac{x^2 - 36}{x - 6} & x \neq 6 \\ 4 & x = 6 \end{cases} \quad \text{ที่ } x = 6$$

วิธีทำ

$$\text{จาก } f(x) = \begin{cases} \frac{x^2 - 36}{x - 6} & x \neq 6 \\ 4 & x = 6 \end{cases}$$

จะได้ $f(6) = 4$

และ $\lim_{x \rightarrow 6} f(x) = \lim_{x \rightarrow 6} \frac{x^2 - 36}{x - 6}$

$$= \lim_{x \rightarrow 6} \frac{(x - 6)(x + 6)}{x - 6}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 6} (x + 6)$$

$$= 12$$

จะได้ว่า $\lim_{x \rightarrow 6} f(x) \neq f(6)$

ดังนั้น ฟังก์ชัน f ไม่ต่อเนื่องที่ $x = 6$

$$7. \quad f(x) = \begin{cases} \frac{x-1}{\sqrt{x}-1} & ; \quad x \neq 1 \\ 2 & ; \quad x = 1 \end{cases} \quad \text{ที่ } x = 1$$

วิธีทำ

$$\text{จาก } f(x) = \begin{cases} \frac{x-1}{\sqrt{x}-1} & ; \quad x \neq 1 \\ 2 & ; \quad x = 1 \end{cases}$$

$$\text{จะได้} \quad f(1) = 2$$

$$\begin{aligned} \text{วิธีที่ 1} \quad \text{พิจารณา } \lim_{x \rightarrow 1} f(x) &= \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x-1}{\sqrt{x}-1} \\ &= \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(\sqrt{x})^2 - 1^2}{\sqrt{x}-1} \\ &= \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(\sqrt{x}-1)(\sqrt{x}+1)}{\sqrt{x}-1} \\ &= \lim_{x \rightarrow 1} (\sqrt{x}+1) \\ &= 2 \end{aligned}$$

$$\text{จะได้ว่า} \quad \lim_{x \rightarrow 1} f(x) = f(1)$$

ดังนั้น ฟังก์ชัน f ต่อเนื่องที่ $x = 1$

$$\begin{aligned}
\text{วิธีที่ 2} \quad \text{พิจารณา } \lim_{x \rightarrow 1} f(x) &= \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x-1}{\sqrt{x}-1} \\
&= \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(x-1)}{(\sqrt{x}-1)} \cdot \frac{(\sqrt{x}+1)}{(\sqrt{x}+1)} \\
&= \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(x-1)(\sqrt{x}+1)}{(x-1)} \\
&= \lim_{x \rightarrow 1} (\sqrt{x}+1) \\
&= 2
\end{aligned}$$

$$\text{จะได้ว่า } \lim_{x \rightarrow 1} f(x) = f(1)$$

ดังนั้น ฟังก์ชัน f ต่อเนื่องที่ $x = 1$

$$8. \quad f(x) = \begin{cases} x & ; \quad x \leq 2 \\ 2x & x > 2 \end{cases} \quad \text{ที่ } x = 2$$

วิธีทำ

$$\text{จาก } f(x) = \begin{cases} x & ; \quad x \leq 2 \\ 2x & x > 2 \end{cases}$$

$$\begin{aligned}
&\text{จะได้ } f(2) = 2 \\
&\text{เนื่องจาก } \lim_{x \rightarrow 2^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 2^-} x = 2 \\
&\text{และ } \lim_{x \rightarrow 2^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 2^+} 2x = 4
\end{aligned}$$

$$\text{จะได้ว่า } \lim_{x \rightarrow 2^-} f(x) \neq \lim_{x \rightarrow 2^+} f(x)$$

ดังนั้น ฟังก์ชัน f ไม่ต่อเนื่องที่ $x = 2$

$$9. \quad f(x) = \begin{cases} 3x - 2 & ; \quad x = 2 \\ \frac{x^2 - 4}{x - 2} & ; \quad x \neq 2 \end{cases} \quad \text{ที่ } x = 2$$

วิธีทำ

$$\text{จาก } f(x) = \begin{cases} 3x - 2 & ; \quad x = 2 \\ \frac{x^2 - 4}{x - 2} & ; \quad x \neq 2 \end{cases}$$

$$\text{จะได้ } f(2) = 4$$

$$\begin{aligned} \text{และ } \lim_{x \rightarrow 2} f(x) &= \lim_{x \rightarrow 2} \frac{x^2 - 4}{x - 2} \\ &= \lim_{x \rightarrow 2} \frac{(x - 2)(x + 2)}{x - 2} \\ &= \lim_{x \rightarrow 2} (x + 2) \\ &= 4 \end{aligned}$$

$$\text{จะได้ว่า } \lim_{x \rightarrow 2} f(x) = f(2)$$

ดังนั้น ฟังก์ชัน f ต่อเนื่องที่ $x = 2$

$$10. f(x) = \begin{cases} 0 & ; \quad x \leq 1 \\ \frac{1}{x-1} & ; \quad 1 < x \leq 2 \\ 3-x & ; \quad x > 2 \end{cases} \quad \text{ที่ } x = 1 \text{ และ } x = 2$$

วิธีทำ

$$\text{จาก } f(x) = \begin{cases} 0 & ; \quad x \leq 1 \\ \frac{1}{x-1} & ; \quad 1 < x \leq 2 \\ 3-x & ; \quad x > 2 \end{cases}$$

พิจารณาที่ $x = 1$

$$\text{จะได้ } f(1) = 0$$

$$\text{เนื่องจาก } \lim_{x \rightarrow 1^-} f(x) = 0$$

$$\text{และ } \lim_{x \rightarrow 1^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 1^+} \frac{1}{x-1}$$

$$\text{จะได้ว่า } \lim_{x \rightarrow 1^+} f(x) \text{ หาค่าไม่ได้}$$

ดังนั้น ฟังก์ชัน f ไม่ต่อเนื่องที่ $x = 1$

พิจารณาที่ $x = 2$

$$\text{จะได้ } f(2) = 1$$

$$\text{เนื่องจาก } \lim_{x \rightarrow 2^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 2^-} \frac{1}{x-1} = 1$$

$$\text{และ } \lim_{x \rightarrow 2^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 2^+} (3-x) = 1$$

$$\text{จะเห็นว่า } \lim_{x \rightarrow 2^-} f(x) = 1 = \lim_{x \rightarrow 2^+} f(x)$$

$$\text{นั่นคือ } \lim_{x \rightarrow 2} f(x) = 1$$

$$\text{เนื่องจาก } \lim_{x \rightarrow 2} f(x) = f(2)$$

ดังนั้น ฟังก์ชัน f ต่อเนื่องที่ $x = 2$

สรุปได้ว่า ฟังก์ชัน f ไม่ต่อเนื่องที่ $x = 1$ แต่ต่อเนื่องที่ $x = 2$

เฉลยแบบฝึกทักษะ 3.2

1. กำหนด $f(x) = 3x^2 - 10x + 3$ ถ้าฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = 1$ แล้ว $f(1)$ มีค่าเท่าไร

วิธีทำ เนื่องจาก ฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = 1$

$$\text{แสดงว่า } f(1) = \lim_{x \rightarrow 1} f(x)$$

$$\begin{aligned} \text{พิจารณา } \lim_{x \rightarrow 1} f(x) &= \lim_{x \rightarrow 1} (3x^2 - 10x + 3) \\ &= -4 \end{aligned}$$

ดังนั้น $f(1)$ จะต้องมามีค่าเท่ากับ -4 จึงทำให้ฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = 1$

2. กำหนด $f(x) = \frac{x^2 - 4x - 5}{x - 5}$ ถ้าฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = 5$ แล้ว $f(5)$ มีค่าเท่าไร

วิธีทำ เนื่องจาก ฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = 5$

$$\text{แสดงว่า } f(5) = \lim_{x \rightarrow 5} f(x)$$

$$\begin{aligned} \text{พิจารณา } \lim_{x \rightarrow 5} f(x) &= \lim_{x \rightarrow 5} \frac{x^2 - 4x - 5}{x - 5} \\ &= \lim_{x \rightarrow 5} \frac{(x - 5)(x + 1)}{x - 5} \\ &= \lim_{x \rightarrow 5} (x + 1) \\ &= 6 \end{aligned}$$

ดังนั้น $f(5)$ จะต้องมามีค่าเท่ากับ 6 จึงทำให้ฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = 5$

3. กำหนดให้ $f(x) = \begin{cases} \frac{\sqrt{x+1}-1}{x} & ; x \neq 0 \\ a & ; x = 0 \text{ และ } a \in \mathbb{R} \end{cases}$

วิธีทำ เนื่องจาก ฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = 0$

และ $f(0) = a$

แสดงว่า $a = \lim_{x \rightarrow 0} f(x)$

พิจารณา $\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{x+1}-1}{x}$

$$= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sqrt{x+1}-1}{x} \cdot \frac{\sqrt{x+1}+1}{\sqrt{x+1}+1}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{(\sqrt{x+1})^2 - 1^2}{x(\sqrt{x+1}+1)}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{x+1-1}{x(\sqrt{x+1}+1)}$$

$$= \lim_{x \rightarrow 0} \frac{1}{(\sqrt{x+1}+1)}$$

$$= \frac{1}{(\sqrt{1+1})}$$

$$= \frac{1}{2}$$

ดังนั้น a จะต้องมามีค่าเท่ากับ $\frac{1}{2}$ จึงทำให้ฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = 0$

4. กำหนดให้ $f(x) = \begin{cases} \frac{x^2 + 2x - 15}{x - 1} & ; \quad x \neq 5 \\ m^2 + 1 & ; \quad x = 5 \text{ และ } m \in \mathbb{R} \end{cases}$

จงพิจารณาว่า ถ้าฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = 5$ แล้ว m มีค่าเท่าไร

วิธีทำ เนื่องจาก ฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = 5$

$$\text{และ} \quad f(5) = m^2 + 1$$

$$\text{แสดงว่า} \quad m^2 + 1 = \lim_{x \rightarrow 5} f(x)$$

$$\text{พิจารณา} \quad \lim_{x \rightarrow 5} f(x) = \lim_{x \rightarrow 5} \frac{x^2 + 2x - 15}{x - 1}$$

$$= \frac{5^2 + 2(5) - 15}{5 - 1}$$

$$= \frac{20}{4}$$

$$= 5$$

$$\text{นั่นคือ} \quad m^2 + 1 = 5$$

$$m^2 = 4$$

$$m = 2 \text{ หรือ } -2$$

ดังนั้น m จะต้องมามีค่าเท่ากับ 2 หรือ -2 จึงทำให้ฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = 5$

5. กำหนดให้ $f(x) = \begin{cases} ax & ; & x \leq 1 \\ x - b & ; & x > 1 \end{cases}$

จงพิจารณาว่า ถ้าฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = 1$ แล้ว $a + b$ มีค่าเท่าไร

วิธีทำ เนื่องจาก ฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = 1$

$$\text{และ} \quad f(1) = a$$

$$\begin{aligned} \text{พิจารณา } \lim_{x \rightarrow 1^-} f(x) &= \lim_{x \rightarrow 1^-} ax \\ &= a \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{และ } \lim_{x \rightarrow 1^+} f(x) &= \lim_{x \rightarrow 1^+} (x - b) \\ &= 1 - b \end{aligned}$$

เนื่องจาก ฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่อง

$$\begin{aligned} \text{จะได้ } \lim_{x \rightarrow 1^-} f(x) &= \lim_{x \rightarrow 1^+} f(x) \\ a &= 1 - b \end{aligned}$$

$$\text{และ } a + b = 1$$

ดังนั้นถ้าฟังก์ชัน f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องที่ $x = 1$ แล้ว $a + b$ มีค่าเท่ากับ 1

เฉลยแบบฝึกทักษะ 3.3

1. กำหนด $f(x) = x^2 + 2x$ จงพิจารณาว่าฟังก์ชัน f ต่อเนื่องบนช่วง $(3, 5)$ หรือไม่
วิธีทำ ให้ c เป็นจุดใด ๆ บนช่วง $(3, 5)$

$$\text{จาก} \quad f(x) = x^2 + 2x$$

$$\text{จะได้} \quad f(c) = c^2 + 2c$$

$$\begin{aligned} \text{และ} \quad \lim_{x \rightarrow c} f(x) &= \lim_{x \rightarrow c} (x^2 + 2x) \\ &= c^2 + 2c \end{aligned}$$

$$\text{ดังนั้น} \quad \lim_{x \rightarrow c} f(x) = f(c)$$

สรุปได้ว่า f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องบนช่วง $(3, 5)$

2. กำหนด $f(x) = 2x + 3$ จงพิจารณาว่าฟังก์ชัน f ต่อเนื่องบนช่วง $(-1, 1)$ หรือไม่
วิธีทำ ให้ c เป็นจุดใด ๆ บนช่วง $(-1, 1)$

$$\text{จาก} \quad f(x) = 2x + 3$$

$$\text{จะได้} \quad f(c) = 2c + 3$$

$$\begin{aligned} \text{และ} \quad \lim_{x \rightarrow c} f(x) &= \lim_{x \rightarrow c} (2x + 3) \\ &= 2c + 3 \end{aligned}$$

$$\text{ดังนั้น} \quad \lim_{x \rightarrow c} f(x) = f(c)$$

สรุปได้ว่า f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องบนช่วง $(-1, 1)$

3. กำหนด $f(x) = \frac{x+2}{x^2-2x-8}$ จงพิจารณาว่าฟังก์ชัน f ต่อเนื่องบนช่วง $(-1, 3]$ หรือไม่

วิธีทำ ให้ c เป็นจุดใด ๆ บนช่วง $(-1, 3)$

$$\text{จาก} \quad f(x) = \frac{x+2}{x^2-2x-8}$$

$$\text{จะได้} \quad f(c) = \frac{c+2}{c^2-2c-8}$$

$$\begin{aligned} \text{และ} \quad \lim_{x \rightarrow c} f(x) &= \lim_{x \rightarrow c} \frac{x+2}{x^2-2x-8} \\ &= \frac{c+2}{c^2-2c-8} \end{aligned}$$

$$\text{ดังนั้น} \quad \lim_{x \rightarrow c} f(x) = f(c)$$

สรุปได้ว่า f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องบนช่วง $(-1, 3)$

พิจารณาที่ $x = 3$

$$\begin{aligned} \text{จะได้} \quad f(3) &= \frac{3+2}{3^2-2(3)-8} \\ &= \frac{5}{5} = -1 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{และ} \quad \lim_{x \rightarrow 3^-} f(x) &= \lim_{x \rightarrow 3^-} \frac{x+2}{x^2-2x-8} \\ &= \frac{3+2}{3^2-2(3)-8} \\ &= \frac{5}{5} = -1 \end{aligned}$$

$$\text{ดังนั้น} \quad \lim_{x \rightarrow 3^-} f(x) = f(3) = -1$$

สรุปได้ว่า f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องบนช่วง $(-1, 3]$

4. กำหนด $f(x) = \frac{x^2 + 2x - 15}{x - 1}$ จงพิจารณาว่าฟังก์ชัน f ต่อเนื่องบนช่วง $(1, 2)$ หรือไม่

วิธีทำ ให้ c เป็นจุดใด ๆ บนช่วง $(-1, 2)$

$$\text{จาก} \quad f(x) = \frac{x^2 + 2x - 15}{x - 1}$$

$$\text{จะได้} \quad f(c) = \frac{c^2 + 2c - 15}{c - 1} \quad \text{เมื่อ } c \neq 1$$

$$\begin{aligned} \text{และ} \quad \lim_{x \rightarrow c} f(x) &= \lim_{x \rightarrow c} \frac{x^2 + 2x - 15}{x - 1} \\ &= \frac{c^2 + 2c - 15}{c - 1} \end{aligned}$$

$$\text{ดังนั้น} \quad \lim_{x \rightarrow c} f(x) = f(c)$$

สรุปได้ว่า f เป็นฟังก์ชันต่อเนื่องบนช่วง $(1, 2)$

5. กำหนดให้ $f(x) = \begin{cases} x^2 + 4 & ; x < -1 \\ x + 6 & ; -1 \leq x < 3 \\ 3x - 1 & ; x \geq 3 \end{cases}$

จงพิจารณาว่า f ต่อเนื่องบนช่วง $[-2, 5)$ หรือไม่

วิธีทำ

จาก $f(x) = \begin{cases} x^2 + 4 & ; x < -1 \\ x + 6 & ; -1 \leq x < 3 \\ 3x - 1 & ; x \geq 3 \end{cases}$

พิจารณาที่ $x = -1$

จะได้ $f(-1) = (-1) + 6 = 5$

เนื่องจาก $\lim_{x \rightarrow -1^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow -1^-} (x^2 + 4) = 1 + 4 = 5$

และ $\lim_{x \rightarrow -1^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow -1^+} (x + 6) = (-1) + 6 = 5$

จะเห็นว่า $\lim_{x \rightarrow -1^-} f(x) = 5 = \lim_{x \rightarrow -1^+} f(x)$

นั่นคือ $\lim_{x \rightarrow -1} f(x) = 5$

ดังนั้น ฟังก์ชัน f ต่อเนื่องที่ $x = -1$

พิจารณาที่ $x = 3$

จะได้ $f(3) = 3(3) - 1 = 8$

เนื่องจาก $\lim_{x \rightarrow 3^-} f(x) = \lim_{x \rightarrow 3^-} (x + 6) = 3 + 6 = 9$

และ $\lim_{x \rightarrow 3^+} f(x) = \lim_{x \rightarrow 3^+} (3x - 1) = 9 - 1 = 8$

จะเห็นว่า $\lim_{x \rightarrow 3^-} f(x) \neq \lim_{x \rightarrow 3^+} f(x)$

นั่นคือ $\lim_{x \rightarrow 3} f(x)$ หาค่าไม่ได้

ดังนั้น ฟังก์ชัน f ไม่ต่อเนื่องที่ $x = 3$

และ $3 \in [-2, 5)$

ดังนั้น ฟังก์ชัน f ไม่ต่อเนื่องบนช่วง $[-2, 5)$